

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD BREDA, ontvangen hebbende een besluit van Z. E. den Heere Staatsraad, Gouverneur der provincie Noord-Brabant, van den 7. Mei 1850, A, n°. 1 (Provinciaal Blad n°. 57) houdende mededeeling van Zr. Ms besluit van den 22. April 11. n°. 403, luidende als volgt:

»WILLEM III, BIJ DE GRACIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN,
»PRINCE VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

»Gelet op de Koninklijke besluiten van den 24 October 1821, n°. 86, en van den 16 November 1825, n°. 164.

»Overwegende, dat de daarbij gegevene voorschriften, wegens den opbouw of verbouw van woningen, den aanleg van beplantingen of van eenig ander werk binnen de afstanden van de vestingen, bepaald bij de wet van den 16 November 1814, (Staatsblad n°. 106), tot moeilijkheden aanleiding kunnen geven, zonder dat de ondervinding heeft doen zien, dat die voorschriften aan het daarmede beoogde doel beantwoorden.

»Gezien de voordragt van Onzen Minister van Oorlog, van den 9 October 1849, n°. 36 B.

»Gelet op de rapporten van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 22 Januarij 1850, n°. 74, 2^e afdeling, en van Onzen Minister van Justitie, van den 30 Januarij 1850, n°. 75.

»Den Raad van State gehoord, (advies van den 12 Maart 11., n°. 3).

»Gezien de nadere rapporten van Onze Ministers van Justitie, van 4 April 1850, n°. 72, van Oorlog, van den 12 April 1850, n°. 22 B., en van Binnenlandsche Zaken, van den 19 April 1850, n°. 119, 2^e afdeling.

»Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

»EENIG ARTIKEL.

»De Koninklijke besluiten van den 24 October 1821, n°. 86, en van den 16 November 1825, n°. 164, worden bij deze ingetrokken en buiten werking gesteld.

»Onze Ministers van Oorlog en van Binnenlandsche Zaken, zijn, ieder voor zoo veel zijn Departement betreft, belast met de uitvoering dezes, waarvan afschriften zullen worden gezonden aan Onzen Minister van Justitie en aan den Raad van State, tot narigt.

»'s Gravenhage, den 22 April 1850.

»(geteekend)

WILLEM.

»De Minister van Oorlog,

»(get.) VAN SPENGLER.

»De Minister van Binnen-

»landsche Zaken,

»(get.) THORBECKE.

»Accordeert met het origineel,

»De Secretaris-Generaal bij het

»Ministerie van Binnenlandsche Zaken,

»(geteekend) J. SCHRÖDER.

»Voor eensluidend afschrift,

»De Secretaris-Generaal,

»(geteekend) J. SCHRÖDER.

Brengen hetzelfde besluit bij deze ter kennis van de Ingezetenen, tot hunne informatie.

BREDA, den 23. Mei, 1850.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
DE ROY, vt.

Ter ordonnantie van dezelve,

De Secretaris der stad,

L. D. G. TEYCHINE.

FRANCKRIJK.

PARIS, den 23sten Mei.

De beraadslagingen over het ontwerp van wet tot wijziging der kieswet, hebben den 2sten bij de wetgevende vergadering eenen aanvang genomen. Allereerst viel de vraag te beantwoorden of de wet voor urgent verklaard, en dus of haar lot na eene enkele beraadslaging beslist worden, dan of zij driemaal in discussie gebragt worden zou. Slechts twee leden voerden daarover het woord, de heeren Lagrange en la Flotte, die, de eerste met buitengewone levigheid, de laatste in meer bedaarde bewoordingen, de urgentie en de wet bestreden. Met 461 tegen 230 stemmen werd daarop de wet voor urgent verklaard.

Bij de vervolgens geopende discussien over het ontwerp zelf, hebben de heeren Cavaignac en Victor Hugo tegen hetzelfde het woord gevoerd. De eerstgenoemde, aan wiens oordeel door velen wat gewigt wordt gehecht, heeft met groote bezadigheid zoeken te betoogen, dat de voorgedragen wet in strijd was met de constitutie, in zoverre als zij het door deze toegestane algemeene stemrecht wilde beperken en afhankelijk stellen van de

vervulling eener voorwaarde betrekkelijk het domicilie, waarvan bij de constitutie geen gewag werd gemaakt, en waardoor een groot aantal welstandende burgers, wier beroep medebragt dat zij geen vast woonplaats konden hebben, van dat regt zouden beroofd worden. Hij steeds voorts de voordragt ontijdig en gevaarlijk. Ontijdig, omdat de tegenwoordige vergadering nog twee jaren in wezen zou moeten blijven en belangrijke werkzaamheden verrigten, en zij dus, door thans het kiesstelsel, waaraan zij haar aanwezen te danken had, voor gebrekkig te verklaren, haar eigen invloed benadeelen en aan de door haar te nemen besluiten een goed deel van dat gezag ontnemen zou, hetwelk zij in het belang der maatschappij hebben moesten. Gevaarlijk, omdat, zoo de wet, aangenomen wordende, bleek de gewenschte uitwerking niet te hebben, men al verder en verder gaan en nieuwe contra-revolutionnaire maatregelen nemen zou, terwijl, indien zij daarentegen aan het voorgestelde doel beantwoordde, een groot gedeelte der burgers van het middel om hunne opinie langs den wettigen weg te doen gelden beroofd en eene wijde deur voor de slechte hartstogten geopend worden zou.

Na den generaal Cavaignac heeft de heer Victor Hugo eene zeer uitgebreide redevoering tegen de wet gehouden, die een bijzonderen indruk op de vergadering heeft gemaakt, vooral door de welsprekende wijze waarop daarin het algemeene stemrecht verdedigd en de verderfelijke gevolgen eener aanranding van hetzelfde geschatst werden. Ten slotte is de voordragt door den heer Lasteyrie, lid der commissie, verdedigd, en is de voortzetting der discussien op den volgenden dag bepaald.

Gisteren zijn de beraadslagingen over de kieswet hervat, nadat door een dertigtal leden der linkerzijde een geruime tijd was besteed aan het indienen van een groot aantal petitiën tegen die wet. De voordragt is in die zitting verdedigd geworden door de heeren Bechard en de Montalembert, en bestreden door de heeren Canet en Emmanuël Anagnin. Als gewoont heeft weder de rede van den heer de Montalembert de meeste aandacht tot zich getrokken, ofschoon deze zich het minst met de wet zelf bezig hield. Na haar in het algemeen tegen het verwijt van inconsequentie verdedigd en verklaard te hebben dat de commissie zich in allen deele binnen de perken der constitutie had gehouden, heeft hij daarmede aanleiding genomen om te betoogen, dat men zijns inziens de constitutie te veel geëerbiedigd had; dat de maatschappij boven de constitutie gaat, en dat de laatste moet worden opgeofferd, indien hare stipte naleving de eerste in het verderf zouden storten. Dit behoorde men vooral thans in het oog te houden, nu het socialisme zich van alle kanten tegen de maatschappij verheft. Dat socialisme moest door alle middeelen bestreden worden; men behoorde in Frankrijk zelf het werk voort te zetten dat men in Rome begonnen had; daartoe bezwoer hij de meerderheid mede te werken, door een gunstig votum over de voorgedragen wet. De generaal Cavaignac, ontrant wiens houding tegenover de republiken in 1848 en thans de heer Montalembert zich eene aanmerking veroorloofd had, nam daarop het woord om te verklaren, dat zijne denkwijze thans nog geheel dezelfde was als in 1848, dat men wel wist dat hij geen socialist was, maar dat het zijne schuld niet was, indien men zoo handelde dat dezen het goede regt aan hunne zijde hadden; dat hij in 1848 de constitutie tegen eene misdadige aanranding verdedigd had, en dat zijn pligt om haar te verdedigen dezelfde was gebleven, nu die aanranding van eene andere zijde beproefd werd.

Op het eind der zitting heeft de verradering zich met groote meerderheid voor de sluiting der algemeene beraadslagingen verklaard, ofschoon er nog meer dan veertig leden ingeschreven waren om in dezelve het woord te voeren; een besluit, hetwelk even als dat waarbij de wet voor urgent is verklaard, aangemerkt wordt als een zekere voorbode van de aanname der voordragt.

In den aanvang der zitting van heden had er een zeer levendige woordenstrijd plaats tusschen de heeren Victor Hugo en de Montalembert, ter zake van de aanvallen gisteren door laatstgenoemden gedaan, op de rede van den eersten, eergisteren gehouden; beide partijen bleven elkander in bitterheid en verwijtingen niets schuldig, zoodat de president eindelijk aan dit incident een einde maakte, door aan de beide strijders het woord te onttrekken. Daarop werden de beraadslagingen op de artikelen geopend, waar de president verklaard had, dat er niet minder dan 37 amendementen op het wets-ontwerp waren voorgedragen. De heer Lamarie voerde nu het eerst het woord, om de beide eerste artikelen der voordragt te bestrijden, welke volgens hem de geheele wet inbiidden. Hij is daarbij als de verdediger der revolutie en van het volstrekt algemeen stemrecht opgetreden, en heeft eene definitie van het socialisme trachten te geven, dat volgens hem uit een zeker jacobinisme bestond, door afgunstigen en ontevreden beledigen, uit een

aantal droomers, en uit iets wezenlijks; het bestond niet, gelijk men gezegd had, uit de berooving der fortuinen, maar uit het voor iedereen verkrijgbaar worden van fortuin; en wat de vrees voor de door hem eerstgenoemde gedeelten van het socialisme betrof, dat was in Frankrijk, waar 25 miljoen eigenaars waren, volstrekt niet te duchten. — De minister van binnenlandsche zaken, *Baroche*, heeft den heer *Lamartine*, nog kortelijk, daar het reeds laat was, beantwoord. Men beschuldigt ons, zeide hij, dat wij het kwaad willen vergrooten; wij wenschten wel dat er bij ons overdrijving bestond, maar ongelukkiger wijs bestaat het kwaad voor de maatschappij; wij moeten ons wapenen tegen het socialisme. In de rede gevallen met de vraag, welk? antwoordde de minister, onder anderen door dat 'twelk men in de geschiedenis van het jaar 1793 vindt. Tegenover de definitie van den heer *Lamartine* haalde hij die van *Louis Blanc* aan, de afschaffing van den intrest voor het geleende, algemeene gemeenschappelijke industrie en landbouw verlangende, ter verdere staving een aantal zinsneden uit den socialistischen catechismus voorlezende. Tegen zulke verschrikkelijke denkbeelden was het wetsontwerp gerigt.

In den loop der discussie had de generaal *Bedeau* zich nog genoodzaakt gezien, zijn gedrag op den 24 Februarij 1848 te verklaren, toen hij bevel gegeven heeft aan het 52ste regiment, in plaats van tegen den opstand te handelen, zich naar de kaserne te begeven.

Gedurende de beide jongste dagen waren in den omtrek van het gebouw der Vergadering vele nieuwsgierigen en werklieden bijeen. De hoofden der clubs, de leiders der socialisten en de gedelegeerden der geheime genootschappen bevonden zich in de herbergen in de nabijheid der Vergadering, waar zij allengskens onderrigt werden van hetgene in de zitting voorviel. De organen der socialistische partij verdwijnen het een na het ander; reeds vroeger heeft *la Voie du Peuple* opgehouden, thans wordt ook de uitgifte van de *Démocratie pacifique* gestaakt; de *Estatette* is niet meer aan de schaduw van zijn vroeger wezen, en de *Républiek* kwijnt ook zeer.

Het voorkomen der hoofdstad is steeds zeer rustig; daarentegen spreekt men van onlusten te Rhodéz en Montpellier, of ten minste dat er vrees voor 't behoud der rust en die steden bestond.

— De britsche gezant heeft heden eene lange conferentie met den generaal *Lahitte* op het bureau van de buitenlandsche zaken gehad; men zegt dat laatstgenoemde de voorstellen van lord *Palmerston* tot schikking en verzoening onaanneemlijk vindt.

— Als een bewijs dat de degelijke studien in de laatste jaren in Frankrijk minder dan vroeger beoefend zijn, verdient opmerking, dat het Instituut, jaarlijks een prijs van fr. 40.000 uitloovende voor het beste werk betreffende de historie van Frankrijk, bij den dezer dagen verstreken termijn slechts drie antwoorden ontvangen heeft, waarvan geen eene bekrooning waardig is geacht.

— Brieven uit Florence van 11 Mei, door Parijssche bladen medegedeeld, houden in dat door de Toscaansche regering de Koning der Belgen als scheidsregter is aangewezen in het tusschen haar en het Britsche gouvernement ter zake van de voor Engelsche onderdanen geëischte schadevergoeding gerezen verschil.

— Berigten uit Rome van den 13den dezer melden de aankomst aldaar van den generaal *Gemeau*, benoemd tot opvolger des generaals *Baraguay d'Hilliers*, en van den aartsbisschop van Besançon. Bij het pauselijk bewind werd laatstelijk beraadslaagd over eene verordening betreffende de nieuwe organisatie van het pauselijke leger.

— Ter beurze waren genoteerd: 3 pCt. 55,70; 5 pCt. 89,75; Nap. renten 96,25; Rom. L. 78 $\frac{3}{4}$.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 23sten Mei.

Er is weder een aanslag tegen het leven van den Koning van Pruisen gepleegd. Door den minister van binnenlandsche zaken is deswege in het Pruisische Regeringsblad van den 23sten dezer het volgende bekend gemaakt:

«Berlijn, 22 Mei 1850.

«Toen Zijne Majesteit de Koning heden middag ten 12 ure op het punt stond om zich met den spoortrein naar Potsdam te begeven, is uit de onmiddellijke nabijheid een pistoolschot op Hoogstdenzelve gelost.

«De Voorzienigheid heeft het leven des Konings beschermd. Zijne Majesteit is slechts aan den regter arm in het vleesch gewond, en terstond na het leggen van een verband naar Charlottenburg gereden. De dader is gevat; het is een op den 1sten October 1849 als invalide ontslagen vuurwerker van de artillerie der garde, *Sefeloge* genaamd. Hij was gekleed in eene militaire uniform, die hij zich had weten te verschaffen.

«De minister van binnenlandsche zaken,
«VON MANTEUFFEL.

Een telegraphisch berigt uit Berlijn, door onderscheiden Rhijsche dagbladen medegedeeld, voegt hierbij nog de bijzonderheden, dat de moordenaar het schot op den Koning gelost heeft op het oogenblik dat deze in het rijtuig stapte; dat de kogel den regter arm van het handgewricht tot aan den elleboog heeft opengereten, en dat de Koning zich naar de omstandigheden wel bevond.

— Het nog bestaande Duitsche Rijksbewind houdt zich druk bezig met al hetgeen het bondsleger betreft; het neemt voortdurend maatregelen, ten einde, in geval in Frankrijk eene nieuwe revolutie mogt uitbreken, aan alle van die zijde dreigende gevaren het hoofd te kunnen bieden. De Duitsche revolutionairen houden steeds het oog op Frankrijk gevestigd, en verwachten dat aldaar weldra weder een opstand zal uitbreken, welke het sein zou zijn tot nieuwe bewegingen in Duitschland.

— De aan Denemarken voorgelagen artikelen van verdrag worden door Berlijner correspondenten dus opgegeven: vrede tusschen Pruisen en Denemarken; wanneer vraagstukken ontstaan die door dit verdrag niet beslist zijn, wordt de *status quo* vóór den laatsten oorlog als uitgangspunt voor eene schikking aangenomen; beide contracterende partijen behouden zich hunne regten en aanspraken op Holstein en Launenburger voor, namelijk van Duitschlands zijde alles wat door de besluiten des Bondsdays als zodanig erkend werd. Pruisen zal de toestemming der overige Deutsche Staten trachten te verwerven.

Men zegt te Weenen, dat de voorslagen, door graaf *Thun*, namens Oostenrijk, wegens de vorming van het toekomstig Centraal Bewind van Duitschland te doen, daarheen strekken dat eene Commissie van negen leden daargesteld worde, van welke Oostenrijk en Pruisen ieder twee en Beieren één lid benoemen zal, terwijl de benoeming der vier overigen aan de andere Deutsche Staten gezamenlijk zal verbleven zijn.

ENGELAND.

LONDEN, den 20sten Mei.

De alhier ontvangen berigten uit Oost-Indie loopen tot 17 April, en die uit China tot 30 Maart. De laatstgenoemde zijn de belangrijkste. De Chinesche keizer *Tau Kwang* (Glatz der Rede) is den 25sten Februarij, in zijn 69ste levensjaar, het 30ste zijner regering, gestorven. De vreemde Consuls te Shanghai ontvingen den 20sten Maart van de autoriteiten aldaar het officieel berigt, dat «Zijne Majesteit de Keizer de groote reis aanvaard had, en den draak had bestegen, om een gast daar boven te zijn.» De benoeming des opvolgers is in China altijd aan den Keizer verbleven, en voor zijn sterven had *Tau Kwang* bevel gegeven dat zijn eenig overgebleven vierde zoon hem op zou volgen. Deze heeft dan ook terstond den troon, onder den titel van *Sze-hing*, beklommen. Hij is slechts 19 jaren oud. *Keying*, de voormalige Onderkoning te Canton, is tot zijn voornaamsten raadsman benoemd, en zal ongetwijfeld eene hooge plaats in het Kabinet innemen. Men verwachtte wel geene groote verandering in de politiek der regering, maar het verlicht karakter van *Keying* en zijne kennis aan vreemdelingen deden echter vermoeden dat de maatregelen welke genomen zouden worden, in zoo ver de gewoonten en vooroordeelen des volks dit toelaten, in liberalen zin zullen zijn.

Als maaste oorzaak voor den dood des Keizers wordt, behalve de droefheid over het verlies zijner moeder, die hem onlangs voorging en wie hij zijne onverwachte verheffing tot den troon dankte, de schrik genoemd die hem bij een brand aangreep, welke in het binneste van het paleis was uitgebarsten. Hij was zachtvaardig en welwillend van aard, maar zwak als Regent, en daardoor het werktuig eener partij, die, door hare halstarrigheid, de rampen des oorlogs over China gebragt heeft.

De Engelsche schroefstoomboot *Reynard* had op de zeeschuimers drie visschersjonken heroverd. Vijftien zeeroovers zijn daarbij gevangen genomen, twintig vermoedelijk verdronken en de overigen ontvlugt. Men zeide dat het voornaamste hoofd der zeeschuimers, *Shapentzie*, in schikking met *Sau*, onderkoning van Canton, getreden was, en nu een gouvernementsambt bekleedde, terwijl een ander, *Chin-Apoo*, in het noorden nieuwe magt verzamelde.

De Bisschop van Victoria is den 29sten Maart te Hong-Kong gearriveerd.

Het Vasteland van Indie was doorgaans rustig. Sir *C. Napier* was ernstig ongesteld geweest, maar beterde. De hoop op stoomweggemeenschap naar Bengalen was, uit gebrek aan genoegzame gelden, opgegeven, maar de eerste sectie van den Bombay-spoorweg zou denkelijk eerlang aangevangen worden.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 25sten Mei.

Uit 's Gravendage schrijft men van den 24sten dezer:

«Met leedwezen verneemt men, dat 's Konings tweede zoon, Z. K. H. prins *Maurits*, sedert eenige dagen ernstig ongesteld is. Heden morgen was echter zijn toestand niet verslimmerd. Het is aan die ongesteldheid toe te schrijven, dat H. M. de Koningin in de laatste dagen noch het 's Gravenhaagsche Bosch, noch Scheveningen heeft bezocht.»

Den 10den Junij zullen HH. MM. de Koning en Koningin zich naar het Loo begeven, zoo althans prins *Maurits*, voor dien tijd geheel hersteld zal zijn.

HH. KK. HH. Prins en Prinses *Frederik* en de vorstelijke bruid *Prinses Louise*, zullen zich in 't begin der volgende maand naar Stockholm begeven tot voltrekking van het huwelijk der Prinses met Z. K. H. den Kroonprins van Zweden.

— Z. M. de Koning heeft Donderdag middag, ten 4 $\frac{1}{2}$ ure, plegtig ten gehoor ontvangen Z. Exc. *Mehemed-Pacha*, ambassadeur van Turkije bij het hof van Groot-Brittannië. Z. Exc. is door een kamerheer des Konings van zijn Hotel afgehaald, en was gezeten in eene staatsiekoest, gespannen met zes paarden. Het gevolg van Z. Exc. zat in de equipage van Z. Exc. den Engelschen Minister alhier. De trein werd voorafgegaan en gesloten door een detachement kavallerie.

— Bij besluit van den 15den dezer heeft Z. M. aan de artikelen van wijziging in het Algemeen Reglement voor het bestuur der Hervormde Kerk, door de Synode vastgesteld, en aan de artikelen tot in werking brengen der wijzigingen de Koninklijke bekrachtiging verleend.

— Naar men verneemt, moet dezer dagen jonkh. *R. L. van Andringa de Kempenaer* de Erfgenamen van wijlen Z. M. koning *Willem II* voor den Hoogen raad hebben gedagvaard.

— Men zegt, dat de orde der Vrijmetselaren in dit Rijk besloten heeft, eene gedenkpenning te doen slaan, bij gelegenheid van en ter herinnering aan het vijf en twintigjarig huwelijk van haren Grootmeester-nationaal.

Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden. De vervaardiging dezer medaille is opgedragen aan den heer *J. P. Schoubert*, te Utrecht.

— Wij zijn in staat gesteld onzen lezers het volgende uit eenen brief d.d. 13 Mei geschreven op het eiland Malta van Dr. G. H. van Senden, omtrent de reis van H. K. H. Prinses *Marianne* der Nederlanden mede te deelen:

Den 19 April verlieten wij Damascus, die overoude en nog steeds bloeiende stad van Syrië. Wij volgden toen na eene poos over het gabergete te zijn getrokken de vallei van de Barrada (de schoonste die ik ooit gezien heb) tot aan de bronnen van de Tidschi, zijnde de eerste rivier de Amana de laatste de Parpar van het Oude Testament. Aan de wellen van deze, die eene der prachtigste rivierbronnen zijn, sloegen wij onze tenten op. Den 20 April vervolgden wij onze reis en vertoefden nabij brug Jisr-Romane onder onze linnen woningen. Ons doel was Baalbek, dat wij dan ook den 22 bereikten. De overblijfselen van oude grootheid en heerlijkheid die zich in den tempelbouw ten toon spreidde, zijn welligt nergens zoo als daar. Men staat als verplet op het eerste gezicht van zulke verbroken majesteit; nader alles opnemende en in de bijzonderheden nagaande vindt men eenen onmetelijken rijkdom en oneindige verscheidenheid. Ik heb mij dan ook den ganschen dag (den 22sten) te midden dier grootsche ruïnen opgehouden en, zoo mij niet alles bedriegt, den samenstel van het geheel, zooals het was voor de verwoesting, gevonden. Den 23sten verlieten wij Baalbek, de zeer liefelijke vallei van Cele-Syrië doorwadende, vervorderden wij de reis tot op den afstand van eenen dag van Beyruth, alwaar wij ook den 25sten na eene zeer moeijelijke bergreis arriveerden. Het was ook daar het plan veel eer aan de Vorstin te bewijzen. H. K. H. echter had voor alles bedankt; doch daar wij er niet zeker van waren dat men H. K. H. verschoonen zoude van al die lastige en kostbare attenties, verrasten wij de stad en sloegen onze tenten op nabij de kust zonder dat iemand wist wie wij waren. Doch uit de tenten verdreven ons des nachts de wind en de regen, en zoo moesten wij wel een aangeboden verblijf in een hotel ons laten welgevalven, alwaar wij tot 5 Mei vertoefd hebben. Een niet onbelangrijk uitstapje werd inmiddels nog naar den Libanon gedaan, waarbij wij den Vorst van den Libanon een bezoek bragten en des nachts in het paleis van den Patriarch der Maroniten vertoefden. — Den 5den Mei verlieten wij Beyruth met de Fransche stoomboot; den 7den bleven wij liggen voor Alexandrie; den 12den stapten wij te Malta aan wal. Hier houden wij vijf dagen quarantaine; vertrekken dan 22 e.k. naar Napels, van daar naar Rome; het verblijf in beide steden zal van slechts korten duur zijn. Wij gaan dan naar de villa der Prinses; of H. K. H. aldaar dan nog eenigen tijd zal vertoeven is nog onzeker; ik keer echter in de volgende maand naar Zwolle terug; of ik dan de reis doe over Genua, Marseille, Parijs en Antwerpen of over de Alpen is nog onzeker.

— Door het vertrek van den heer kolonel *Meyl*, kommanderende het 1ste regiment vesting-artillerie; is het provinciaal kommandement van Zeeland overgenomen door den heer kolonel *Heydenreich*, kommanderende het 2de regiment vesting-artillerie te Vlissingen.

— Naar men verneemt zal met den 1sten Junij in dienst gesteld worden Zr. Ms. fregat *Prins Hendrik der Nederlanden*, liggende aan Rijks werf te Willemsoord; zullende het bevel over genoemden bodem worden opgedragen aan den kapitein ter zee jonkh. *H. A. van Karnebeek*.

— Zr. Ms. stoomschip *Ardjoeno*, den 28sten der vorige maand van Amsterdam aan den Helder gearriveerd, wordt aldaar voor eene reis gereed gemaakt. Dit fraaie en ruime vaartuig, met de *Gede* het grootste onzer Koninklijke marine, is lang op het dek 206 en breed tusschen de raderkasten 38 voeten, terwijl de grootste breedte op het halfdek is 40 voet. De werktuigen zijn gezamenlijk van 300 paardenkracht. De equipage is bepaald op 125 man en de wapening op 2 granaatkanonnen à 80 pond, 4 granaatkanonnen à 30 pond en lange dito à 30 pond. De état-major bestaat uit de heeren: kapitein-luitenant ter zee *A. J. Voet*; luitenant 1ste klasse (eerste officier) *H. P. Arkenbout Schokker*; luitenant 2de klasse *F. L. Geerling*, jonkh. *J. E. W. F. van Raders* en *G. L. van der Beek*; officier-machinist *H. Harges*, officieren van administratie 2de klasse *G. de Heer* en officier van gezondheid 2de klasse *S. Friedemann*.

— Uit Rotterdam schrijft men:

«Gedurende het hevig onweder, dat gisteren namiddag tusschen 2 en 3 ure ook boven de stad losbarstte, nadat de thermometer van *Fahrenheit* bijna 72 graden geteekend had, is de hofstede van *A. Vos* te Numansdorp door den bliksem getroffen, en nagenoeg geheel afgebrand, maar het woonhuis grootheidseels behouden gebleven.»

— Dinsdag 11., namiddag omstreeks drie ure, barstte er een hevig onweder over Gorinchem los. Deze hui, die tot omstreeks vijf ure aanhield, was van eene zware hagel- en regenval vergezeld. De hagelsteenen waren van eene bijzondere grootte, en de regen was zoo hevig, dat in onderscheidene huizen het water voor in en achter uit stroomde, terwijl in eene der achterbuurten het water twee voet hoog in de huizen stond en van sommige regenbakken de deksels door de straten dreven, doordien de bakken als in een oogenblik vol waren.

— In het *Amsterdamsch Handelsblad* leest men heden het volgende:

«Gisteren ayond ten ongeveer zeven uren werden de bewoners van de oostzijde onzer hoofdstad hevig verschrikt door eene vrij luide en eenige malen herhaalde ontploffing, die zich op de eene plaats als gebulder van geschut op de andere als een klein geweervuur deed hooren, doch overal eene geduchte dreuning van den grond en van de gebouwen te weeg bragt. Het duurde lang eer men zich de oorzaak daarvan konde verklaren, te minder daar de geruchten nopens de plaats en aanleiding zeer uiteen liepen. Eindelijk vernam men dat de regter oever van den Buiten-Amstel, of zogenoemde Weesperzijde, even buiten de stad, het tooneel eener verschrik-

kelijke ramp was geweest. Het gebouw, genaamd Lockhorst, bewoond door den bekenden vuurwerkmaker *van der Brugh*, waarin men bezig was vuurwerken te maken of te beproeven, was op eens met een vervaarlijk gedruisch in de lucht gesprongen, terwijl het gedeelte van het gebouw hetwelk was staande gebleven, spoedig in lichte laagje vlam stond en de brand zich aan het belendend woonhuis mededeelde. De verwarring en schrik moeten ontzettend geweest zijn, zoodat zelfs op dit oogenblik nog niet alle bijzonderheden bekend zijn. Alleen heeft men de vreeslijke zekerheid bekomen, dat drie personen, een gehuwd arbeider en twee jongens, wier vermoorde lijken men heden morgen heeft teruggevonden, bij die ramp het leven verloren hebben.

«Door velen wordt het voorval aan onvoorzigtigheid toegeschreven.

«De blusschmiddelen waren spoedig bij de hand en werkten krachtig tot demping van den brand mede. Bijzonder heeft men de vlgheid en kracht opgemerkt, waarmede de spuit der Rijnspoorweg-maatschappij en eene door de dragoniers aangevoerde brandspuit werkten.

«Overigens hebben eenige personen, hetzij bij de blussching, hetzij zij juist de plaats voorbijgingen, min of meer letsel bekomen. Ook een andere jongen die aan het werk hielp, is deerlijk gebrand, doch bevindt zich niet in gevaar. De glazen van den koepel in den tuin werden verbrijzeld. Het vernielend vuur heeft den ganschen tuin ten eenemale verwoest.»

Verder meldt het *Handelsblad*, dat de belendende percelen, als de IJsbreker, bewoond door den heer *van Zeelt*, het Muider-Naarder- en Weesperveerhuis veel geleden hebben. De bemoeijingen en ijver der politie zijn allerloffelijkst geweest. Al de percelen waren voor brandschade verzekerd. De heer *van der Brugh* was op het oogenblik der uitbarsting niet te huis, doch is later aldaar aangekomen uit Rotterdam, alwaar hij zich bevond, wegens de levering van het vuurwerk bij den aanstaanden wedstrijd der Yachtclub, welke levering, als ook die voor het ophanden Akademiefest te Leiden, werden in gereedheid gebracht.

— Men meldt uit Apeldoorn van den 21 Mei:

«Wij hebben een treurig voorval te vermelden, dat in den laten avond van gisteren heeft plaats gehad en den feestdag in droevig aandenken zal doen blijven. Eenige jonge lieden in vrolijkheid te zamen zijnde, in eene herberg aan den grindweg op Vaassen en welligt door overmatig gebruik van sterken drank in eene opgewondene stemming gebracht, werd plotseling het licht uitgeslagen en in de daardoor ontstane duisternis, door een van het gezelschap aan een ander met een zakmes, eene woude in den onderbuik toegebracht, met het noodlottig gevolg, dat deze kort daarop den geest gaf. De burgemeester heeft een voorloopig onderzoek ingesteld en 3 personen in hechtenis doen nemen, de Justitie, vergezeld van den geneesheer *van den Broek*, was heden ten 12 ure reeds op de plaats des ongevals tegenwoordig.»

— Een jeugdige, doch inderdaad zeer doortrapte bedrieger werd, weinige dagen geleden, door de correctionele regtbank te Amsterdam tot eene driejarige gevangenisstraf verwezen. Hij had zijn bedrog voornamelijk gemunt op heeren boekverkoopers ter dier stede, hij wie hij, uit naam van fatsoenlijk bekende lieden, boeken bestelde, ze dan in zijne magt zocht te krijgen en voor schandelijk luttelen prijs verkocht. Sommige boekverkoopers, misleid door zijne listig gevarieerde leugenachtige praatjes, hadden de onvoorzigtigheid hem de boeken persoonlijk toe te vertrouwen, maar voorzigtigen bezorgden ze zelven aan het opgegeven adres, doch waren niet minder hunne boeken kwijt, want, daar gekomen, werden de brengers door den stuwen bedrieger op den stoep opgewacht, onder eene gemaakte voodschap teruggezonden naar hunnen winkel, terwijl hij de boeken aannam en voorgaf ze inmiddels te zullen overgeven, hetgeen hij inderdaad, om schijn van waarheid aan zijne woorden bij te zetten, soms ook deed, doch in dat geval vergat hij nimmer spoedig terug te keeren en de boeken weder weg te halen, onder voorwendsel dat dezelve verkeerd bezorgd waren.

— Naar men verneemt, zal er, tot meerdere opkuisering van het Studenten-feest te Leiden, op den 10den Junij aanstaande, in het hotel *de Vink*, bij Leiden, een groot feest gehouden worden van heeren Studenten, dat ook door particulieren zal kunnen worden bijgewoond. Des avonds zal aldaar een groot en prachtig vuurwerk worden afgestoken. Een orkest, uit een 40tal muzikanten zamengesteld, zal zich dien dag aldaar doen hooren.

— Ten gevolge van een ingesteld geregtelijk onderzoek, nopens den te 's Hage plaats gehad hebbenden brand in de fabriek van draagbaar gaz, van den heer *Droinet*, zijn zoodanige vermoedens ontstaan tegen den persoon van *Jaques Wijnandts*, oud 23 jaren, werkmans in gezegd fabriek, dat zijne aanhouding bevolen en hij bereids overgebracht is naar het huis van burgerlijke en militaire verzekering alhier.

— Ten Raadhuize der stad Rotterdam heeft gisteren de openbare aanbesteding plaats gehad van het bouwen van een kaaimuur van basalt, rond het verhoogde buitenland, tusschen de Leuvehaven en den Rotterdamschen Veerdam, vóór het Kleine Nieuwewerk alhier. Dit werk is gemijnd door den aannemer van publieke werken, den heer *P. van Limburgh*, alhier, voor de som van f 103,800. De minste inschrijver was dezelve voor f 105,000.

— De plaatselijke geneeskundige commissie te Rotterdam, heeft door scheikundig onderzoek ontdekt, dat het zogenoemde *grauwce filterpapier* lood bevat, en dat sommige zamengestelde vloeistoffen, door dat papier gefiltreerd, het daarin aanwezige lood oplossen, en wel in zoodanige hoeveelheid, dat het gefiltreerde vocht hoogst nadeelig voor de gezondheid wordt. Zij waarschuwt daarom, dat papier niet meer te gebruiken.

— Uit Rotterdam schrijft men nog het volgende:

«Wij vernemen met genoegen, dat er sedert eenige dagen eene belangrijke uitbreiding der zeetijding alhier plaats heeft, daarin bestaande, dat

van de na posttijd binnengekomen schepen nog eene zeezending van Halle-voetsluis wordt afgezonden, die den volgende ochtend tusschen 9 en 9 1/2 ure in de gewone zeezendinghuisjes alhier wordt aangeplakt, en wij achten het niet ondienstig onze lezers hierop opmerkzaam te maken."

Naar wij met genoegen vernemen wordt door den boekhandelaar K. Fubri, te s Gravenhage, de uitgave ondernomen van een nieuw werk van dr. Gutzlaff, zinde eene *Geschiedenis van China*. Sedert de belangstelling van ons publiek zoo zeer op dit merkwaardige Land met zijne 360 millioen inwoners gevestigd wordt, zal het velen aangenaam zijn deszelfs geschiedenis te leeren kennen, die tot hiertoe voor hen een gesloten boek was. Men berigt ons verder, dat de vertaling is toevertrouwd aan den kundigen J. A. Bakker, te Rotterdam, terwijl dr. J. Hoffmann, te Leyden, daaraan de behulpzame hand wil leenen. De uitgever heeft gezorgd, dat een welgelikend portret van dr. Gutzlaff aan dit werk kan worden toegevoegd, welks waarde nog aanmerkelijk verhoogd wordt door het voorwoord en slot, hetwelk die «Apostel der Chinezen» bepaaldelijk voor deze Nederduitsche uitgave geschreven heeft.

BURGERLIJKE STAND TE BREDA.

GEBOORTEN.

Van 19 Mei tot en met 25 Mei 1850. 3 mann. 6 vrouwel. geslacht.

HUWELIJKEN.

Van 19 Mei tot en met 25 Mei 1850. 2 huwelijken.

STERFGEVALLEN.

Van 19 Mei tot en met 25 Mei 1850. 3 mann. 5 vrouwel. geslacht.
Een levenloos aangegeven kind.

G R A A N M A R K T.

AMSTERDAM, 24 Mei.

TARWE en ROGGE zonder handel.
GERST in een deen: 101 1/2 N. Vriesche Winter f 106.
BAVER still: 86 1/2 Fijne f 82; 89 1/2 geringe Dikke f 82.
BOEKWEIT zonder handel.
KOOLZAAD, op 9 vaten Olie te leveren: in Oct. en Nov. eerstk. 36 1/2 P. v.
RAAPOLIE: op 6 w. f 46 1/2; Vlieg. f 48 1/2; 1 Sept., Oct., Nov. en Dec. eerstk. f 34.
LINOLIE: op 6 w. f 33 1/2; Vlieg. f 32 1/2.
HENNEPOLIE: op 6 w. f 38.
RAAPKOEKEN f 52 1/2 55. — LIJNKOEKEN f 6 1/2 8.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA.

Van DEN 24. MEI 1850.
Het Nederl. Mudd Tarwe. . . . . van f 7.00 tot f 7.40.
Het dito Rogge. . . . . f 4.60 " f 4.63.
Het dito Witte Boekweit op vigt (70 Ned. Pond.) . . . . . f 0.00 " f 4.40.
Het dito Boekweit. . . . . f 4.05 " f 4.15.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl. . . . . f 0.15.
Een licht Tarwe-brood, van een pond Nederl. . . . . f 0.18.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl. . . . . f 0.23 1/2.
Een grof Rogge-brood, van 3 pond Nederl. . . . . f 0.23.
Een Nederl. pond Tarwe-meel. . . . . f 0.16.
Een dito pond grof Tarwe-meel. . . . . f 0.15.
Een dito pond Boter. . . . . f 0.66.
Land-Aardappelen (Vat of Muddel). . . . . f 0.00 tot f 1.00.
Het 1000 Elken Telhout. . . . . f 2.60.
Het 1000 Dier Houw. . . . . f 2.00.
De Kar Spaanders. . . . . f 2.85.
De Struiken. . . . . f 2.80.
Het 100 Nutcrand. . . . . f 3.80.

TWEE HONDERD ELFDE STAATS-LOTERIJ.

EERSTE KLASSE.

1^e Trekking. N°. 12484, f 5000; N°. 9215, f 2500; N°s. 14630, 474, ieder f 1250; N°s. 5601, 8924, 18029, ieder f 1000.
2^e Trekking. N°. 42612, f 20,000; N°s. 6721, 649, 12606, 5331, 5220, 6411, 11302, ieder f 1000.

Ter AMSTERDAMSCHER BEURS van gisteren (24 Mei) was de fondspontering: Ned. 2 1/2 pCt. 35 1/2; 36, 35 1/2; 3 pCt. 65 1/2; 7 1/2; 4 pCt. 85 1/2; 7 1/2; O. Ind. Leening 8 1/2; 9 1/2; Amort. Syndik. 8 1/2; Aand. Rijn. Spoorw. 80 1/2; 90; Belgie 2 1/2 pCt. 46 1/2; Fr. Oblig. 3 pCt. 50 1/2; 15 1/2; 7 1/2; Spanje Ardoins 12 1/2; 13; dito van 510 p. st. 13 1/2; 3 1/2; 3 pCt. 37 1/2; 3 pCt. Binnenl. 5 pCt. 30 1/2; 7 1/2; 12 1/2; Coupons Ardoins 7 1/2; 8; Portugal 10 pCt. 35 1/2; 4 pCt. 35 1/2; 15 1/2; Rusland 5 pCt. 104 1/2; 1/2; dito 1828—29 104; N. Russen 4 1/2 pCt. 95 1/2; Certif. 1831—32 94 1/2; 95; 4 pCt. bij Hope 86; Id. bij Stieglitz 85 1/2; Id. 5de Serie 85 1/2; Inacht in Assen 6 pCt. 63 1/2; Certif. van dito 64; Polen Aand. 143; Oosterr. Metall. 5 pCt. 73 1/2; 74; 2 1/2 pCt. 39 1/2; dito Nieuwe 40 1/2; 1/2; Nieuwe 5 pCt. 80 1/2; 7 1/2; Westerr. 5 pCt. 85; Berom. 5 pCt. 97 1/2; Rome 75 1/2.

Advertentiën.

* * * Ons teeder geliefd oudste Zoonje WITTE werd ons heden in den ouderdom van Acht jaar en tien maanden door den dood ontnikt.

W. HOOGENDIJK,
J. M. HOOGENDIJK,
VAN CAPPELLEN.

Enige Kennisgeving.

* * * Er wordt ten spoedigste gevraagd een fatsoenlijk **BURGER JONGELING**, van 15 a 16 Jaren, eene nette hand schrift en goed kan rekenen, ter opleiding in een Handelszaak, tegen Kost en Inwoning. Adres bij de Uitgevers dezer, Brieven franco, Letter A. P.

Te Breda, bij BROESE & COMP.

BELANGRIJKE VERKOOPING

VAN

VASTE GOEDEREN,

GELIJK ONDER

GEERTRUIDENBERG, DUSSEN, DE WERKEN
en SLEEUWIJK en ALMKERK.

Op den 8. Julij 1850, des namiddags om 3 uur, en volgende dag, Provisionneel, en 14 dagen daarna Finaal, zal door den Notaris J. P. G. VAN DER MEER, gevestigd te Raamsdonk, in het Huis den Deijl aldaar, worden **VERKOCHT**:

Ruim 190 Bunders allerbeste HOOI-, WEI- en BOUWLANDEN, bestaande hoofdzakelijk uit 1 Polder van 100 Bunder, 1 van 20 Bunder, eene BOUWHOEVE van 50 Bunder en andere verschillende Partijen. Alles breeder bij Catalogussen, waarin ook de Voorwaarden van Verkoop voorkomen, omschreven, welke te bekomen zijn zoo ten Kantore van den Notaris als bij de Boekhandelaren BRONKHORST & COMP., te Breda; H. LAGERWEIJ, te Dordrecht; H. V. VAN GOGH, te Rotterdam; C. M. VAN GOGH, te Amsterdam; J. B. VAN LOGHEM EN Zⁿ, te Haarlem; C. C. VAN DER HOEK, te Leiden; A. VAN HOOGSTATEN EN Zⁿ, te 's Gravenhage; J. G. BROESE, te Utrecht; en E. LION EN Zⁿ, te 's Hertogenbosch; tegen betaling van 30 Centen.

Nader onderrixting en aanwijzing te bekomen ten Kantore van den Notaris. «Brieven franco».

* * Bij VAN GORCUM EN COMP., te Assen, en verder alom is te bekomen:

OFFER AAN LIJDENDE NATUURGENOOTEN.

Bijdragen in proza en poëzy, bijeenverzameld door een Vriendenkring te Frederiksoord en Veenhuizen;

TEN VOORDEELE VAN NAGELATENE BEHOEFTIGE BETREKKINGEN VAN OVERLEDENEN,

die in Nederland, aan de CHOLERA bezweken zijn.

Prijs f 0.80.

* * Door de Boekhandelaren P. A. REIJNDERS en BOOM & WILSON te Meppel, is uitgegeven:

BEREDENEERDE ITALIAANSCH SPRAAKKUNST

naar VERGANI, logisch bewerkt voor Nederlanders, door R. P. TER REEHORST, Lector aan het Stedelijk Gymnasium te Kampen en beëdigd Translateur bij de Regtbank te Amsterdam, met een woord aan den Lezer, van D^r. J. P. AREND, Leeraar aan het Koninkl. Instit. voor de Marine te Medemblik; ten gebruike voor Scholen, Gymnasia, Zelf-oefening, enz. met naauwkeurige aanwijzing der uitspraak . . . . . f 0.90.

* * Bij J. G. BROESE, te Utrecht, is uitgegeven:

DE TWEEDE DRUK

VAN DE

SPOREN

VAN DE

NATUURLIJKE GESCHIEDENIS DER SCHEPPING,

OF

Schepping en voortgaande ontwikkeling van Planten en Dieren, onder den invloed en het beheer der Natuurwetten,

DOOR

D^r. J. H. VAN DEN BROEK,

Leeraar in de Natuur- en Scheikunde aan 's Rijks Week-school voor Milit. Geneeskundigen te Utrecht.

MET EEN VOORWOORD

VAN

Prof. G. J. MULDER,

1^e Deel f 2.60.

Prof. MULDER zegt onder anderen in het Voorwoord: *Ik heb geen Boek, dat in den laatsten tijd het licht zag, hetwelk voor beschafte Lieden meer geschikt is, om in algemeene trekken de Natuur van hare meest uitmuntende zijde te vertoonen. Het zal den blik van elken Lezer met kracht bepalen bij eenen schat van kennis, die hem treffen zal, indien hij er zich voor het eerst aan waagt, maar die ook hem zal bevoelen, die reeds meer of min met de Natuur is vertrouwd geworden.* (Het 2^e en laatste deel volgt weldra.)

BINNEN WEINIGE MAANDEN WAS DE EERSTE DRUK
GEHEEL UITVERKOCHT.

Boekdruckers en Boekverkoopers